

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wttlich József könyvkereskedése, hova az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasabozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési felhívás

„Székely Hirlap“

V. évfolyamára.

Előfizetési díj: Egész évre 6 rt. Fél évre 3 forint. Evnegyed-re 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj legcélszerűbben postai utalvánnyal a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre küldendő.

Maros-Vásárhely, febr. 18.

E lapok 8-ik számában álló vezércikkünk azon pontjára vonatkozólag, melyben mi a polgári törvénykezési rendtartás 587. §-ban fel és megállított örökösödési rendet természetellenesnek és illetéktelennek nyilváníttuk, legközelebbi számában lapunknak felszólalás történt egy Kolozsvárról beküldött levélben.

Minket meglepett a modor, melylyel ezen felszólalás lett megtéve. Az egy oly szelid, humanus és kimélő eljárási mód, mely képes lenne még egy sok gorombasággal fegyverzett ellenfelet is lecsendesíteni; minket pedig azon szerencsés önértetben, hogy egy ily nemes bánásmódot folytonosan és legkissebb félretérés nélkül kiérdemelni igyekezetünk, elismerésre kötelezett. Ily ellennézettel örömet találkozzunk.

A kolozsvári felidézett levél érdemes írója, szembe a mi meggyőződésünkkel, helyesli a ptrt. 587-ik §-ban megállított örökösödési sorozatot, s helyeslését azzal indokolja, hogy a vagyonszerzési ösztönnek legfőbb emeltyűje a szabad rendelkezésben rejlik; kivált, ha tudja a rendelkező, hogy végintézkedése az érdemtelen utódok javára illusoriussá nem válik.

Ennyi és nem több az ellennézet indoka.

Mi soha se mondtuk, hogy a végintézkedést merőben ki akarnók zárni; mi e részben, a hivatolt 8-ik szám vezércikke végén csak is azt nyilváníttuk, hogy szeretnők a végrendeletet a polgárosodott jelenkor kívánalmai szerint idomítani.

S ezen ohajunkkal szembe a level tisztelt írója nem szól semmit se; ő csak a ptrt. 587-ik §-ban megállított sorozatot tartja helyesnek.

Mi már annyiszor említett vezércikkünkben is érintettük az okok némelyikét, melyek alapján a törvényben olvasható örökösödési sorozatot természetellenesnek tekintjük.

Es most is azt mondjuk, hogy az emberi erőtlenség által igen sokszor bosszúból, nagyon gyakran rossz intentió által bevásárlott gyengeségből összetakolt szerződvényt vagy végrendeletet a természet szent és kétségbehozhatatlan törvénye felibe emelni természetellenes. Ép azért határozta Verbóczy Deér. I. 45. titban, hogy az első és másodizben álló vérek „non litis processu“ osztozzanak. És ez a nagy kedvezmény kirekesztőleg a természet félreismerhetlen törvénye iránti tisztelet és elismerés eredménye volt. S a Dr. I. r. 41-ik titban azt a nagyobb testvért, a ki testvéreit az örökösödésből kizárni törekszik, megfosztja családi levelek őrzése jogától.

Mind ez azt bizonyítja, és pedig az áldott patriarchalis életből, hogy a természet törvénye

által kijelölt örökösödés első és bizonyosságát, sehoggy akarták a régi idők bölcse törvényhozói az emberi haszonlesés, rossz akarat, vagy bosszu által háttérbe szoríttatni engedni.

Mi elismerjük, hogy a polgári általános törvénykönyv főleg a szerződvények megállításában körülírásban tűnik ki, s hogy a végrendeletekben is lehet itt ott helyes intézkedésekkel találkozni, és a hol ezek a természet szent törvényébe nem ütköznek, ott jó kezek közt hasznos voltukat nem kívánjuk kétség alá hozni. Hanem azt sehoggy sem engedjük meg, hogy az emberi erőtlenségben fogamzott, s legtöbbször vétkecs félrevezetés és demoralizatio segítségével létrejött szerződvények, végrendeletek, a természet szep-lőtlen törvényei felibe emelkedhessenek. Sőt a mi hitünk és meggyőződésünk szerint a szerződvények és végrendeletek felsőbbbsége kirekesztőleg a politikai moral alászállásának s az anyag emelkedésének szomorú eredményei. S szerintünk minden alapos és jó akaratú jogtudós kötelessége, ereje szerint arra mukálni, hogy az Isteni természetben alapuló jogok, s az által a jogi és politikai moral, az anyagi durva és szeméti érdekek háttérbe szoríttatásukkal, rehabilitáltassanak. Főleg a jogi lapokat látjuk hivatva, halaszhatlanul tenni e tekintetben kötelességüket, kivált ez időben, mikor a törvényhozás körül az egyedáruságnak egy neme igyekszik felszínre vergődni. Ily fajta eljárásnak találjuk mi azt a módot, melyszerint némely törvényjavaslatok az illető helyről egyik vagy másik tribunálnak véleményezés végett leküldetnek a Jogász-egyletek mellőzésével, a-magasabb állású törvényszékek pedig az ügyvédek teljes ignorálásával hajtják végre az elrendelt véleményezést.

Az ügyvédek iránti alánézés az ideiglenesség szörnyű emlékü korszakából adatolódik, a mikor a kényuralom tudva azt, hogy „Wissen ist Macht,“ a tudományt ahol és a mennyire lehetett paralyalni törekedett. Halátlan törekvés, mely időnkben is szörnyen bosszulta meg magát. S különösen a törvényhozási téren mellőzni az ügyvédek, bizonyos fallirozása a nemes vállalatnak, miután elvitázhatlan igazság az, hogy bármely törvény életrevalósága kirekesztőleg az ügyvédi reortán át volt es leend mindég kipróbálható.

Hogy a didactica és doctrinairi törvényhozás hova vezet, mutatja a felette sok ezerbe került sikertelenség.

Dobolyi Sándor.

Jogi rovat.

A párviadal.

A jogsértések rendkívül sok nemei között nem hiányoznak olyanok is, melyeknek nyilvánosságra hozása, vagy az ugyanazt eredményező följelentésnek a törvénykezés útján elézött orvoslása nemcsak a sérelmet szenvedettnek, de igen gyakran az utóbbi részéről legnagyobb tiszteletben részesített egyének jó hírnevének is pillangérré állításával, a családi becsület bemocskolásával azonos; s habár az ilyenmő sérelmekben érdeklettek a közvélemény nyomása alatt becsületek szep-lőtlenységének megóvása tekintetéből a nyilvánosságot, maga után vonó elégtételkereséstől tartozkodnak is: de a titkon bosszuért epedő hazug, a dulóindulat a szenvedett sérelmeket megbosszualatlan nem engedheti, s a törvénykezés útjának kikerülésével is magának elégtételt szerezni törekszik. Résztint az említett tekintetekből, résztint azon tudatnál fogva, hogy ha az igazságszolgáltatás sujtólók ara igénybe véetnék is,

z életben levő törvények hiányosságánál fogva, az azokhoz képest hozott bírósági ítéletekben a fent említett kényes természetű jogsérelmekre hosszú idő múlva is csak ki nem elégitő, s a becsületet gázoló bünténnyel teljességgel nem arányos büntetés fog szabadni: megfogható módon következik a fenytő törvényhozások által tiltott párba, melynek elkövető s az auszti bünt. törvénykönyv 159. 165. §§-sai értelmében voluának büntetendők.

A kultur-államok mindegyikében hol enyhébb, hol pedig keményebb büntetés szabatik ugy a párviadal elkövetőire, mint az annál alkalmazott segédekre, az ugynevezett secundánsokra.

Párba e lőidézésére igen sokféle ok szolgálhat. Van nak kiket gyakran az érdekek összeütközése, vagy másféle politikai ellennézet indit arra, olykor még szándékos hírterjesztések, vagy tettleges bántalmak, s nem ritkán a pusztá feltűnési viszketeg vonják azt magok után; de legtöbb esetben a legszentebb emberi tulajdonna a becsületnek megsértése idézi azt elő, és igen sokan vannak, kiknél becsületeknek bármily csekély megsértése, vagy gyanusítása is elégséges inditó ok a következményeikben beláthatlan párba véghezvitelére.

Nagy jelentőségű e szó: becsület: mit mindenkinek, ki valamely államban él, bármily alkotmánnyal és kormány-rendszerrel birjon is, sértetlenül megőrizni szent kötelessége, mivel csak ez képes az embert a maga tiszta emberi méltóságában megtartani. E megbecsülhetlen tulajdonna fenntartására pedig nem elég az önértet, hanem szükséges, hogy a társadalomban is tehát külsőleg elismertessék, szükséges, hogy a becsületes ember, mint olyan mások által is tiszteltessék, mit meg kívánni mindenkintől jogosítva van. E jog szükségképpen folyománya, hogy a becsület semminemű rágalommal ne illetessék annak tisztaságát homály ne borítsa; s ha a rágalom és sértés megtörtént, megnyugtató lehet ugyanazon becsületes nyugalom és önértet mit az öntudat nyujta azonban az emberi méltóságnál fogva követelni kell a becsületes előismerését, a tiszteletet is a társadalom minden tagjától, mert a belső és külső becsület, vagy talán még helyesebben annak külső és belső nyilvánulásai olyan elválaszthatlan összefüggésben állanak egymással, mint test a lélekkel.

Az emberi méltóságnak és becsületnek megsértéseit tiltják is minden mivel állam törvényei épen ugy, mint az ember egyébb javainak az élet, szabadság és vagyonnak bántalmazásait, s azoknak védelmét hol szelidebb, hol pedig keményebb büntetés rászabása által kívánják eszközölni.

Mi is lenne azon államból, melynek polgárait a becsületérte t szentsége nem hevitené? Nem de erkölcsileg alsúlyedne, a mikor is megszűnnék továbbra létjoga? De a hol a becsület a maga teljes jelentőségében él, ott a nemes tettek virágzása, az államnak anyagi- és szellemi jóllétben való gyarapodása sem maradhat el. mit példaként bizonyit Anglia, a nagy és nemes tettek e szép hazája. S valjon emelkedett-e nép nagygyá és hatalmassá, mely előtt a becsület-szentség nem az első? Nem! Ezért alkottattak a becsület megsértői ellen törvények. Ugy, de ezek még sem tudták kiszorítani a sértett becsületért valódi elégtételt legkevésbé sem eszközölő párviadalt. Nem pedig azért, mert a becsületsértőkre mért büntetés oly csekély, hogy az egy-két napi fogság, vagy 10—15 forintig terjed, s ha még — mint történni szokott — ezen a tiltott cselekvénnyel kellő arányban nem álló büntetés is oly későn következik be: nem csoda, ha e büntetéssel a fenytő igazságszolgáltatás azon követel ményét, hogy a büntetett nyomban kövesse a megfelelő büntetés — ki-elégítve nem látja a sértett.

Innen van, hogy inkább a következményeiben beláthatlan, degyors párba, mintazelégtelen és késedelmes törvénykezési útát választják azok, kik inkább hajlandók feláldozni életüket, semhoggy becsületek megtiprását, s a társaság általi megvetésüket eltűnjék.

De bármily nagy és súlyos legyen is a párviadal-elkövetőire kimért büntetés, az véleményem szerint még sem fogja a párbajok számát végkép kiszorítani, mert vannak a sértéseknek oly gyöngéd nemei, melyeket, mint fentebb is említém, senkisem fog a bíróság elébe hurcolni, és a megsértettre mégis fájdalmasabbak a durva megbántásnál. És a párbajban nemde igen sokszor, az ártatlanok huzzák a rövidet, és nemde akárhányszor egy durva gládiátor üli diadalának örömmünepét. De azért mégis van párbaj, és lesz, — hiába küzd ellene egy ház, mint e világi hatalom.

Ezekből kiindulva oda kell igyekeznünk, hogy ezeknek számát, ha egészen megszüntetni nem is lehet, de

mennél inkább kevesbitsük mint Angliában történt, mint nem annyira a tulsziguru törvények — mint sokkal biztonságban másnemű intézkedések által érhetni el.

(Vége köv.)

Ismertetése

a maros-vásárhelyi városi árva-ügyek állapotának, és azok mikénti kezelésének

A nemzeti közoktatás nagy rendszerének fölláthatása érdekében a törvény biztosította tanszabadsági elv megvalósítása, úgy ez uton létesítendő szellemi tőke helyes kamatozása, mint kiűzött ezél leginkább elérhető, ha az

A maros-vásárhelyi kir. ítélő tábla ügykimutatása 1872. évről.

I. Tanács- és osztályonkénti áttekintés.

Tanács.	elbádó száma	tanács-jegyző.	Kiosztás	nyil-vános	ple-naris	ülési	ülésen kívül	plenum	Összesen	Hátralék
I. } polgári	9	7	5405	141	54	2965	987	1335	5287	118
II. } polgári	7	5	3534	135		2122	754	483	3359	175
III. urbéri	3	4	923	49		894	29	—	923	—
IV. büntető	8	7	3678	142		3087	107	—	3194	484
Összeg	27	23	13540	467	54	9068	1877	1818	12763	777
Fegyelmi	1	2	206	22	54	106	100	—	206	—
Polgári	16	12	8939	276		5087	1741	1818	8646	293
Urbéri	3	4	923	49		894	29	—	923	—
Büntető	8	7	3678	—		3087	107	—	3194	484
Összeg	28	25	13746	489	54	9174	1977	1818	12969	777

II. Az összes ügymenetek áttekintése.

Nevezetesen:	Polgári	Urbéri	Büntető	Fegyelmi	Összesen
1871. évről hátramaradt	336	61	52	—	449
1872. december végeig érkezett	8603	862	3626	206	13297
„ elintézendő összeg	8939	923	3678	206	13746
„ december végéig elintéztetett	8646	923	3194	206	12969
„ végén hátralék	293	—	484	—	777
Tekintettel az 1871-ki ügymenetre, 1872-ben a bejövellt gyarapodott, vagy kevesbedett	— 2130	— 727	× 311	—	— 2392

TÁRCZA.

Aranka áldozata.
Az „Indépendance Belge“ után.
Dobolyi Sándor.
(Folytatás.)

Ez egy huszanöt éves nagyon szép gyerek volt. Gesztenyeszin haja, könnyedén fodoritva hátra volt vetve s szabadon hagyta a pompás szegletű széles arcot. Szemei élénkek voltak. Kissé vastag bársony színezetű ajkai bajsusza alatt, mely azokat nem takarta el, tökéletes ívet képeztek; kiálló álla elhatározottságot, önfejűséget, a hősiességgel járó tulajdonokat jelzett. Keze erős, de szép volt, és semmi esetre nem durva. Az ecsettel való dolgozás, mely őtet finum művekhez lánczolta, képes volt még a természetet is javítani. A festő, a nélkül, hogy vasárnapiba öltözött volna, lábbelijét kitakarította, hogy a kastélyba mehessen.

A hogy meglátta őt Aranka, legelőbb is azt jegyezte meg, hogy jól alkotott csinos lábai vannak. Egy könnyű vászon öltöny pótolta a felső köntöst, mely egy szegletben volt látható, négybehajtvá s finomul a kalapra helyezve; ingének melynek fejjér kihajlója egy kék selyem nyakravalóra feküdt, közelbi két ezüst gombal voltak összekapcsolva.

Egy szóval, ez a szép fiatal, nem feledett el semmit se divatszerű öltözte egybeillesztésére, vagy tarkítására, mely egy határozatlan időben keletkezett ábrándos öltözetnek egy neme volt.

A művész elpirult, a mint mondók, de Arankának halványulni kellett, ha tudásával volt annak a mi körülötte történt.

Mindketten egy hosszú félpercen át tartó zavarmentek át, Valtère kisasszony lépett ki előbb abból.

— Nekem úgy tetszik, hogy rajzolásaim önnek nem tetszenek.

Hozzá akará tenni „uram;“ de nem bátorkodott.

— Mentsen ki asszonyom, mondá a festő, a mint számolyáról leszállt, én azt hittem, hogy egyedül vagyok.

Aranka is pirult maga részéről erre a czimre „asszonyom,“ mely már többször hangzott a fülébe; de rendbeszedte magát: Tehát ön uram attól fél, hogy nem fog abból kibontakozhatni így szólt teljes nyugodtsággal.

— Oh! igen; felelt élénken a festő, csak hogy nagyon is meg lepott az engem, hogy én ebben a mintában látok tudományt tapasztalatot és felf... engedelmet kérek!

— Művészek közti dolog! mondá Aranka bátorító mosolylyal.

— Jól van! igaz, folytatta a festő, ebben a tervzetben van valami felf... Hol tanulta mindezt a kisasszony?

Aranka ez uttal sokkal jobban pirult, s ellene alhatatlanul egy önkénytelen elismeréssel tekintett arra a ki őt jobban megnézte s kiismerte.

— Én mindenütt kerestem egy egy keveset felelt ő nagyon szerényen.

— Én ebben a műben amolyan Tuileriák szerű padlázatra ismerek, mondá a festő.

— Ön szokott a Tuillériákba menni? kérdé Valtère ur nagyot nevetve?

— Egyszerszóval: 1848-ban épen elfoglaltam.

Őn, úgy látszik komolyan tanulmányozta a mesterséget?

E szó „mesterség“ czélzatosan vólt mondya. Arankának, sehogy se tetszett, hogy egy 1848-beli hőssel van dolga.

— Az én mesterségem! Önnek igaza van kisasszony, mert nállam hiányoztak a szülék, gazdagság és fizetett tanítók, hogy művész lehessenek. Én csak mesterséget tanulhattam és ölszámba festek. És mégis! nézze Ön: ime az én festőtáblám ecseteim, szekerényeim. Mi különbség van ezen műhely szerszámok az Ingres apa művész eszközei közt?

Mig Aranka szót keres, hogy ezen mélabus kitérés ke-

állam, mint legtöbb véd és gyám megvédi a kiskorú érdekeit egy felől, míg más részt saját jövője végett társadalom minden érdekeinek kellő megóvást eszközöl. Szülőknek nem engedetik jog arra, mikép azon bajoka melyek a tudatlanság szüleményei, községben az államban, vagy társadalomban megörökíthessék, úgy általán természetben pedig a pozitív törvényekkel is ellenkezik miszerint a szellemnek és (testnek) anyagnak föntartását egyiránt szükségelt táplálék egyesektől önkényileg elvonás. Ésmár most egy jól rendezett község avagy állam érdek megengedhetik, hogy oly egyének, kik ügyeket önmaguk elátni nem képesek, vagy míg a kellő tudattal nem bírnak, szülők nem ritkán jóltevő rokonok hiányában szükséges gondoskodásban ne részesítenek? Nézetün szerint az emberi nemes elhivatással ellentétben áll ezen eljárás, az összes emberiség érdekében megengedhet nem lenne. Ép azért úgy találjuk, hogy azon egyének föltti gondoskodás, azok kellő neveltetése oktatása és becsületes honpolgárokká leendő kiképzetése, nem csak vagyonsok egyesek és társulatok, de főkép mindenek föltti a község és az állam elhivatási körébe tartozik, s tekintetben a szükségképi segélyezéssel, erőyes fölügyelettal, az ugynevezett árva gyámolt és gondnokolt személyek minden érdekeit kiváló figyelemre méltatni kötelessége is.

A kisderek megóvása körül, s általán a nevelés ügy terén észlelt igen üdvös mozgás, a közművelődés érdekében tapasztalt érdeklődés és kiváló buzgalom természet következménye, hogy hazánkban is már nem csak a komoly irányu eszmével foglalkoznak, hanem miveltebb külföld mintáján létező intézetek áldásos eredményhez képest jótékonyczú egyletek, intézetek, uszereteti és árva akak fölláttása, kisdévdőd-egylete alapítása, egyesülés által egyesek és testületek adakozásából kezdeményezve is lettek, sőt örömmel constataljuk hogy közelebből Erdélyben Kolozsvárt egy ily árvaház leánygyermek részére, meg is nyílt. Ugy szintén me kell emlékeznünk a m. k. belügyminisiternek 1873. január 16-án 25,938 sz. a. kelt azon leiratáról, melyszerint borsodmegyei gazdasági-egylet a földmívelés ipar és kereskedelmiminisiteriumhoz intézett emlékiratában a gazdaszat emelése érdekében kertész munkások kiképzetetését hozván javaslatba, ily munkásokká azon vagyontalan árvákat ajánlotta, kiknek neveltetéséről s arról, hogy kézi munkára tanitassanak, keresetképesse tétessenek község tartozik gondoskodni.

Mely ajánlatot a m. k. belügyminisiter ő nagyméltósága tárgyalni kívánván, mivel e tekintetben a Balaton Füreden fönnálló szeretet ház hasznos képző intézetnek ismertetett, valamennyi törvényhatósághoz felhívást intézett, hogy az alkalmas vagyontalan árvák iránt és arról jelentés terjesztessék fel, ha hajlandó-e a község, és mint arányban a kiképzetetés költségeihez járulni?

Ezen felsőbbbségi józavalló intézkedés közöltetvén helyi városi árvaiszékekkel, biztos reményben állíthatjuk mikép e városi közönség a kedvező alkalmat felhasználva a vagyontalan, de alkalmas árváknak szükséges költség pótlást megszavazza, s elhelyezésökkel jövőjüket biztosí-

serőségét meg édesítse, Valtère ur megnyitja az ebédő ajtaját,

— No hát megy a munk?

— Megy, atyám, arról kezesskedek. Ennek az urnak van észtehetsége van tudománya.

— Igazán! mondja a jó ur boszantólag, de rossz akarat nélkül. Mit akarhat itt akkor ez a genialis ember?

— Én itt megteszem a magamét felelt jókedvűen és könnyedén a festő.

— Ah! Igen ez egy körut francia országban?

— Nem, uram, hanem Cayennei körutam.

— Mit akar az tenni?

— Az azt akarja tenni, hogy nekem voltak a kor tulszárnyaló eszméim, s hogy engem Troyesbe belebeztek.

— Egy political áldozat, mondá guymosolylyal Valtère a melyben egyébiránt legkisebb rossz akarat se volt.

— Ugy van, és pedig elég ostobául mondá a festő válonitva.

— Sajnálom önt uram, mondá Aranka szelid hangon! Önnek az ön ész tehetségével, képzettségével, eszméivel a vidéken kell szenvednie? Önnek egy párizsinak mert hiszen ön párisi?

— Rue Carrean utcza, Páris szive, a torlaszos famosus helye, melyet mintául szoktak tekinteni e részben (Folyt. köv.)

Kerüljük a haszonlesést!

BESZÉLY.

Münker Arnoldtól.

(Folytatás.)

IV.

Májusi fellepként lebeg a szerelem szemeink előtt mely a valót sejtteni nem engedi, de ha a felhő foszladozni kezd; s ha vélt boldogság helyébe a rideg val-

tani fogja addig is, míg től, ily árvák elhelyeztetése végett az e városon tervezett árvaház felállítása valósulhat.

A mondott irányban előállott tevékeny buzgalmat tekintve, midőn az emberiségre nézt joltvó egyletek társulatok, de általán minden közügyi tevékenység iránt, még az igazságszolgáltatás (administratív) kezelési szakába vágó s a csak tisztán közigazgatási jelentékenyebb mozzanatokkal is, ide véve az egyes testületek, intézetek, községek, valamint az állam részéről a tudomány által elismert statisztikai szempontból is, nyilvános számolatok, kimutatások adatnak közre s terjesztetnek bírálat alá; a tudomány, ugy a társadalmi élet terén többféleképp fel-tüntetett jelesebb kérdések megvitatását az e körül keletkezett eszmecserét figyelemmel kísérve, ugy találjuk, hogy mindez a közművelődés előmozdítására, fejlesztésére, a haladásra jótékony hatását el nem tévesztheti, sőt kétséget sem szenved, mikép az általános siker és eredmény ép azon uton lesz biztosítható.

(Folyt. köv.)

Fővárosi levél.

Buda-Pest, február 11. 1873,

Valahára befejeztetett az 1873-ik évi költségvetés általános tárgyalása s kezdetét vette a részletes is- sőt már a belügyministerium szakmáját is túlhaladták; ez az utóbbinál két nevezetesebb vita tárgy volt, egyik a nemzeti színház, melynek igazgatásáról s tervszerűtlen kezeléséről sok alaptalan vád és megjegyzés hangzott el a ház falai között; a másik tárgy az erdélyi csendőrség kérdése, melynek szükségét ugyan senki kétségbe nem vonta, de több szónok által élesen meglett támadva azon okból, hogy miért függ most is császári hadügyminiszter-től; — a belügyminister képviselője Zeyk Károly ígérte, hogy ez ügyen nem sokára törvény javaslattal fognak segíteni.

* * *

Szándékosan irtam keyeset a politikáról a csillagokon felül, mert részben arról írok itt is.

Folyó hó 7-ikén érdekes ujdonsága volt a nemzeti színháznak. Sardounak a szelleműs és termékeny francia írónak „Rabagas“ című 5 felvonásos új vigjátékát, adták elő Deák Farkas fordításában.

E darab azok közül való, melyek politikai tendenciájuk miatt míg egyik pártnak rendkívül tetszenek, addig a másikban ugyszólván lángoló gyűlölséget ébresztenek. Ezért történt, hogy Párizsban számos előadása alatt mindanyiszor élénk tapsviharokat, de nem kevés fűtytyeket is aratott.

Be kell ismernünk, hogy nálunk igazán érdekes hatást nagyobbára csak a szélesebb látkörű publikumra

lép elő; ha szemeink látni kezdik, hogy veszteni is leh t: akkor a megkettőzött fájdalom terhét a szív nem képes elviselni. Oh a szív, a szív! ez a kis pont, mely bennünket ragaszkodással köt az élethez, melyben a remény rózsalánca felfűdik s horgonyt vet a jövőbe, félt az bennünket a kétségbeesés viharja közt. Mely kétségbeesés ugyanezen szívben születik. Ez a szív, e kis izom, ha beteg, ha ellankad, a lélek szárnya s az egykor magas reptű eszmék ólom súlyllyal nehezdednek a föld felé, s ha e kis szív terhét tovább nem bírva megszakad, akkor végképp eltűnnek. Róza ezelőtt hat hóval levelet kapott Gusztávtól, melyben írta, miszerint közeledik a nap, mely meghozza az ohajtott boldogságot.

Oh hányszor ismételte a fényes holdvilág mellett e levélelolvadását, s azt az elolvasás után össze vissza csókolta, elmélyedt a boldog ábrándokban a holdvilág nézésében. Az meg viszont őt nézte, mint gördülnek, mint folynak végig a halvány arczon még öntudatlanul is a könnyek cseppjei, s mint hullanak arra a kis levélre, mely eléje van terítve... Hosszu ábrándjából kibontakozva sokszor így szólt:

— Örök boldogtalanok leszünk, sirunk, küzdünk a nyomoru életben, de keblünkben a nemes önértzet megmarad, mely a martírok megdicsőüléséhez emel. Szeretjük egymást végtelenül a távolból is. Nálam legalább Gusztáv szíjem első dobbanása ábrándaimnak örök tárgya marad... Ismét mély ábrándokba merült... Ily kínos epedésben teltek napjai. Szüntelenül várta a napot mely visszahozza szeretett Gusztávját, nem is villant meg agyában az, hogy a babérkoszoru helyett egy végzetes hír is jöhet Gusztáv haláláról.

* * *

A levél írása óta egy év telt el. Róza még ekkor sem szűnt meg remélni, daczára annak, hogy a forradalom már rég le csilapittatott, s több magyar fiu viszatért hazájába, csak Gusztáv késett. Oh ti szegény em-

képes tenni, és hogy a mi népünk még meszsze van azon buta szószátyárságtól, a melylyel itt találkozunk; azonban, hogy Rabagas forma szemtelen köpenyeg forgató ember nálunk is elég sok van, annyi bizonyos s elte kintve a darab kitűnő szellemdusságától színrehozatala. már csak ez utóbbi körülmény által is igazolva van. A mesét, mely hosszadalmas e szűk tere, nem közölhetem csak jelezni kívánom a hatást pár szóval. Épen azon okból, mert nálunk is sokan vannak, kik a democratia elveit hangoztatván igen gyakran a demagogia disztelen terére is átcsponganak és a kik egy tál lencséért gyakran egész élet elveikről lemondanak: a nevezett darab által magukat is sokan az emberek találva érezvén, hogy a figyelmet mintegy másra fordítsák. szídják a darabot. Azonban az értő és komoly közönség még sokszor fogja érdekekkel nézni végig. Azóta másodszor is telt ház előtt adatott.

A farsang már túl van delén s e hó 4-ikén volt a távirások bálja melyben a bálanya br. Vay Béláné gr. Teleki Zsófia volt: 6-ikán volt a gyógyszerészeké és 8-án a fényes hajós bál, melyek mindannyian igen jól sikerültek.

És most egy két szót a vásárhelyiekhez. Hogy lehet, az hogy egy a szép és nemzetért anynyira buzgokodni szokott városban oly közönyösség uralkodjék az egész mivel világon minden várossában létező szív és jókedv s miveltség képző dalegyletek iránt, mint az „Erdély“-ből olvasom? Továbbá, hogy eshetik, az hogy míg a haza majd minden várossának fiatalsága mozog és tesz valamit a leendő pesti népszínház tőkéje érdekében: addig a vásárhelyiek csak halgatásukkal tűnnek ki?

Marosi.

Törvénykezés.

A m. vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében az 1873. év február hó 17-én és következő napjain következő ügydarabok fognak előadatni.

II. Tanács polgári ügyekben.

Tribusz Antal k. t. r. bíró által.

Felső Ultsa község Alsó Arpás közs. e. 378 frt i. Klein Márton Tótsch Sofia e. leltár kiegészítése i. Hegybeli Juon Hegybeli Dumitrn e. birtokháborítás i. Rupian Pável Venczel János e. határ igazítás i. Pus-kás Mihály Balázs József e. 15 frt i. Welman György Daubner Mihály e. somvh. i. Frank János Kovácsi András e. 15 frt i.

Dósa Dániel k. t. r. b. által.

Tompa György Báthory Andrásné e. adósság i. Poporus Moisse Lupulsk Ruszu e. somvh. i. Farkas

berek, kik míg a szív dobog, remélni meg nem szűntek, pedig reményeitek ugy adatnak, mint a szomjas utazónak az eső cseppek.* Róza ábrándjaiba merülve ült pamlagán szó bájába Szeme előtt Gusztáv lebegett dícsfényben, haragosan villogtatta kardját, majd ismét elvonult a setét harag homlokáról, s szeliden mosolygott Rózára. Ábrándjaiból léptek verék föl, az ajtón valaki kopogtatott, az ajtó felnyilván egy csonka magyar dalia lépett be rongyosan, ki természetén nagyon hasonlított Gusztávhoz. Róza, a mint megpillantá görcsösen kiáltott fel.

— Ah ő itt van!... ő csonka!... szemeim nem csaltak. A belépett fiu pirult s vissza akart lépni látva azt, hogy e szegény leánynak megjelenése, mily remülést okozott.

— Kisasszony! ne féljen tőlem, szólt szeliden, én egy menekült magyar fiu vagyok, Lengyelországból menekültem, s most a míg haza érek éhen kell elpusztulnom, ha a jó emberek rajtam nem segítenek. Atyám gazdag ember volt, de kártyán minden vagyonát pazarolta, Elszegényedünk. Oskolába nem járhattam, s gonosz ambíciója nem engedte meg, hogy mesterségre menjek. Proletariussá váltam. De élt keblemben gyermek koromtól fogva a haza és szabadság iránti szeretet, s imé ez utolsónak szent sugallata folytán Lengyelországba mentem harcolni.

Róza e beszédre fölemelé sötét szemeit és így szólt:

— Mindent adok jó emberem, mire szüksége van, csak azt mondja meg, hogy Bérczy Gusztávval mi történt.

— Bérczy Gusztáv kérem alásan kapitányom volt, ő nagyon vitéz jólelkű ember volt, csak a volt a kár hogy mindig busult, aztán mindig szidta az édesatyját.

Most juniusha mult egy éve az utolsó esata alkalmával nehéz sebet kapott s fél ájultan rogyott le, foly-

(*Karhausi.

Elek Tarnya József e. kártérítés i. Budai János Korbos Márton e. adósság i. Balkányi Móricz Berkovics Mózes e. foglaló i. Fekete Józsefné Rákosi Jenő e. adósság i. Kovátsi András Kovátsi Gábor e. kártérít. i. Zöldi István s t. Török József e. somvh. i.

Sándor János k. t. r. b. által.

Szilygyártó Tódor Kányádi Mihály e. egy szántó i. Gidófalvi Szabina Bukur Tódor e. tulajdj. elism. i. Gidófalvi Szabina Serban Silimon e. kaszáló viszh. i. Gidófalvi Szabina Almasán Juon e. kaszáló i. Gyergyó Remete község Bakos Lajos e. 12 holdnyi területű rész visszaszadás i. Asztalos Károly Serbán Albert hagyat e. 22 frt 20 kr i.

Pipós Péter k. t. r. b. által.

Szöke Ferencz s t. Szöke Benedek s t. e. végr. megsem. i. Muntyán George Juon Florea J. e. 20 frt i. Fabritius K. fia czég Blóbea S. e. 222 frt i. Roth K. sehadt Sarolta ellen 90 frt i. Baritz Leon Blumenfeld Saul s társa ellen 150 forint iránt, Lszák Mihályné Popa Nutz Gávra ellen 11 frt. i. Orbán Károly Dávid Márton e. hasznobéri szerződés érvénytelenítése i. Lázár György M. szt. Jakabi g. cath. egyh. megye e. 390 frt i. Fosztó László Fosztó Geiza e. 274 frt i. Kárvázi Gyula Puskás József e. 73 frt 94 kr. i.

Petri Ádám k. t. r. b. által.

Kantor Sigmondné s t. Katona László e. szerz. felbont. i. Barabás Ferenczné Bálint Albert e. somvh. i. Nagy András Borbély György e. kártérítés i. Mihály Elek Tankó Antal e. kártérítés i. Ferencz István Ferencz József e. birtokhb. i. Hiliága Jósif Pável Hiliága Andorea e. somvh. i. Bakó Mihály Salamon Móricz e. hasznobér i. ifj. Csiki András Kovács Mihály s t. e. 67 frt, i. Barabás András Monosa György e. somvh. i. Fejér József Rafael Jákon e. 50 frt i.

Szolga Miklós k. t. r. b. által.

Domokos Antal Csik Delne községe e. tulajdonjog elismerése i. Incze Ferencz Lengyel Józse; s t. e. 68 frt i. Nagy József Abraham Lajos e. 20 frt. i. ifj. Pap György Kovács Lajos e. birtokhb. i. Kökösi Sándor Veres Pálné e., somvh. i., kir: kincstár Boga Gyorgye I. Tódor e. somvh. i., Csizmadia József Biró András ellen 10 frt i.

Illyés Károly k. t. r. b. által.

Kir: kincstár Tulics Juon I. Tódor e. somvih. i. Balomir község Popa Pável s t. e. 160 frt, i. Szaniszló György Csegezi József e. somvh. i. Dániel János s társ. Török József e. 23 frt i. Gergely L. Dimény E. e. somvh. i. Sófálvi Bálint József Cseresnyés András e. 3 drb zálogos fekvő kibocsátása i. Pongrácz Dénes Bota Jakab e. 150 frt s járuléka i. Mikó Ferencz Mikó Györgyné e. szerződés teljesítés i. Bora Száva s t. e. Birila George egy 2 és fél vékás föld tulajdonjoga i.

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Samu k. t. r. b. által.

Bordás István e. emberölés i. Dragán Juon s t. e. nehéz testi sértés i. Makray József e. tolvajság i.

tonosan Rózát kiáltozott; mikor pedig bennünket megszasztottak egy orosz katona megölte.

És ő meghalt? sikoltott fel Róza.

Meg szólott a jövevény egykedvűen. Ekkor vesztém el én is a féllábam.

— És utolsó szava is én voltam? kérdé Róza sápadva.

— Azt már kérem alásan nem tudom bizonyosan.

Nem sokára szava elállott s ájulva dőlt pamlagára. Az idegen segítségért kiáltozott... Eszeveszetten futott be anyja a segítség hívására a Róza szobájába.

Most oly kínos jelenet állt be, mely az idegent anynyira meghatá, hogy feledé az alamizsn

Daróczi János e. közhitel papírok hamisítás i. Simó Mózes e. emberölés i. Gergely János e. testi biztonság e. kh. i. Tamás János e. testi biztonság i. Tamás Károly s. t. e. testi biztonság e. kh. i. Notdurf Henik e. nyilvános bántalmazás i. Józsa Mihály e. testi biztonság e. kh. i.

Vajda Simon k. t. r. b. által.

Losonczy Mózes e. tolvajság i. Csurár Ripa s. t. e. tolvajság i. Bungezán Bukur s. t. e. nyilvános erőszakoskodás i. Illyés István e. nehéz testi sértés i. Otielá Sofia e. gyermek gyilkosság i. Gáspár Menyhért e. emberölés i.

Bárdosi György k. t. r. b. által.

Kozma Nikulae e. lopás i. Román Juon e. súlyos testi sértés i. Gergely Gligor e. emberölés i. Zsidó György e. emberölés i. Román Juon s. t. e. lopás i. Badia Cratián Juon ellen lopás iránt Vetti Márton ellen csalás iránt.

Spech Adolf k. t. r. b. által.

Römer Ferencz e. tolvajság i. Palagia Cosma s. t. e. becsületsértés i. Pács Jakab s. t. e. tolvajság i. Vlása Gligor e. tolvajság i. Werprich Dani e. lopás i. Nisztor Juon e. testi sértés i. Hordobetz Szimjuon e. közintézetek e. kh. i. Kreuczer János e. erőszakos bemi közösülés i. Tomos Ilko János e. lopás i. Vidregin Miklós e. becsületsértés i. Schuricza Gáspár e. becsületsértés i. Miske István e. testisértés i.

Sztoyka Antal k. t. r. b. által.

Bokán Anka e. tolvajság i. Mikleus Juon s. t. e. lopás i. Kálmán György e. nyilvános erőszakoskodás i. Zsurka Juonntiu e. súlyos testisértés i.

Mégai Ferencz k. t. pótbiro által.

Campianu Nikulae e. becsület bizt. e. kh. i. Itta Juon s. t. e. testi biztonság e. kh. i. Losádi János s. t. e. tulajdonbiztonság e. kh. i. Scrödleir Gottfrieds t. e. testi biztonság e. kh. i. Krámpi Ferencz e. testi biztonság e. kh. i. Dumitru I. Juon Dumitru Bodilla e. súlyos testi sértés i. Juon Stán Capété e. súlyos testi sértés i. Brundusiu Juon e. tulajdon biztonság elk. i. Lang Gergely e. becsület biztonság e. kh. i. Román Mária s. Juon e. testi bizt. e. kh. i. Szabó Mártonné s. t. e. testi bizt. e. kh. i. Pap Dumitru s. t. e. zendülés i. Gartner János s. t. e. lopásbani részesség i.

Dósa Miklós k. t. p. b. által.

Zzurzs Dumitru e. tolv. i. Herpszt Ignác e. súly. testisértés i. Labonez József e. súly. testisértés i. Marosán Juon s. t. e. tolv. i. Türréannu Vaszihe e. emberölés i. Öze Joakim e. emberölés i. Groza Péter e. fegyelmi ügye i. Dánér Károly e. súlyos testi sért. i.

IV. Tanás urbéri ügyekben.

Gruz István k. t. pótbiro által.

Bikfalvi Bénéámin Lupy Juon s. t. e. majorság

fekösségek i. Ajtai Sámuel Konya Péter e. majorság fekösségek i. Naluj Zsigmond Hadnagy József e. széke örökség i.

Bécsi tőzsdei árkelet

(február 6.)

5% metallique	69.50
5% nemz. államkölcsön	72.90
1860. államkötvény	109.—
Bankrészvény	1007—
Hitelrészvény	332.75
London	108.90
Ezüst	107.75
Arany	—
Napoleon arany	8.67
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.—
" " " temesi	76.75
" " " erdélyi	77.—
" " " horvát-slavon	—

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETMÉNYEK.

(14)

2-3

M e g h i v á s

rendes közgyűlésre.

Az „Erdélyi kereskedelmi és hitelbank“

t. cz. részvényesei

az 1873-dik év március hó 25-én

délelőtti 11 órakor a bank helyiségében tartandó

harmadik rendes közgyűlésre:

tisztelettel meghívtnak.

Ezen rendes közgyűlés tárgyai:

1. Választmányi jelentés a bank 1872-ik évi működéséről.
2. A zárszámadásnak és mérlegnek a számvizsgáló bizottmány jelentésével együtt, előterjesztése.
3. Az osztalék meghatározása és a választmánynak az 1872-ik évi számadások terhe alatti felmentése.
4. A választmány kilépő négy tagja helyett, új tagok választása.
5. Számvizsgáló bizottmány választása, az alapszabályok 46-ik §. d) pontja értelmében.
6. A részvényesek és a választmány által, esetleg a közgyűlés elé terjesztendő indítványok és javaslataik.

Kivonat az alapszabályokból.

49. §. A közgyűlésen személyesen, vagy meghatalmazottjaik által résztvenni szándékozők, kötelesek nyolcz nappal a közgyűlés előtt, részvényeiket (illetőleg elismervényeiket) a társaság pénztáránál, innen nyerendő térítvény és belépti jegy mellett, letenni.

Maros-Vásárhelytt, 1873. február 11-én.

A választmány.

(3-3)

(12)

(12.)

(3-3.)

Eladó falusi birtok.

Maros-Kereszturhoz tartozó az országot melletti 43. házszám alatti békerített épületes telek mindenféle gazdasági épületekkel: Pincze, Gabonás és lakházzal ellátva, hozzá tartozó 20-25 vökás szántóföld és két szekér szénát termő kaszálóval együtt szabad kézből eladó. — Értekezhetni iránta Maros-Vásárhelytt a tudakozó intézetben, vagy ez által a tulajdonossal is. — Megjegyeztetik, hogy ha folyó év márczius 2-ig ily módon el nem adhatnók, fennirt napon nyilvános árverés útján adatik el, mire a venni szándékozők meghívtnak.

Hirdetmény.

A Geose emberszereteti intézet. igazgató bizottmánya f. év jan. 6-ról 15 szám alatt kelt határozata folytán, az intézetnek Tordamegye Erdő-Usinád községe határain létező 47 hold és 800 □ öl szántó és hold 938 □ öl rethből álló fekvősegei haszonbérbe adandók, sőt, vásárlók esetében örök áron eladandók. Értekezhetni intézeti jegyző Bihari Sándor, avagy intézeti pénztárnok Molnár Zsigmonddal, a kihez egyttal az írásbeli ajánlatok beadandók Maros-Vásárhelytt 1873. január 26-án.

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelytt, az ev. ref. főiskola gyorsajtóján 1873.

1-3

(15)

Valódi erfurti csiraképeségű vetemény-, virág-, dohány-, és takarmány-répa-magvaim

e jelen tavaszi időnyre már megérkeztek.

Kivánatra árjegyzékkel is szolgálhatok, még pedig az összes hazai magkereskedőknél olcsóbb árban.

Tutsek István, M.-Vásárhelytt, rőfős kereskedő, nagy Görögház 1080 sz. alatt.

(33)

12-*

Jó író-papírosak

kap h tók

jutányos árakért

Wittich József

ujjonnan berendezett könyv- és papirkereskedésében Maros-Vásárhelytt.

Legfinomabb vastag levélpapír 100 db 8° 1 ft 80 kr
Finom közep vastagságú 100 " 8° 1 " 50 kr
Közönségesbb fehér és kékes 100 " — " 90 "

Különbféle színű, víznyomások 25 " — " 25 "

Többféle nagyságú és minőségű levélborítékok:

100 db 40, 50, 60, 80 kr. — 1 ft — kr. 1 ft 50 kr
1 kötés finom írópapíros 4 " 50 " 4 " — "
1 " jó, szép fehér papír 3 " 80 " 3 " 60 "
1 " közönségesbb papír 3 " 50 " 3 " 40 "

Görgényi papíros mindenféle nagyságban gyári árban.

Mindenféle nagyságú és finomságú

RAJZPAPIROK

ive 5 krajczártól egész 40 krig.

Másoló-papírok, mérnökszegek, Faber- és Hartmuth-féle fekete- és színes írónok, különféle író- és rajz-aczeltollak nagyválasztékban, s minden egyéb író- és rajzeszközök.

jutányos árakért.

Uj naptárak 1873-ra.

Ugyancsak Wittich József könyvkereskedésében Maros-Vásárhelytt kapható: